

De les arts a l'educació al dret garantit

Published by [Interacció](#) [1] on 23/01/2026 - 11:12 | Last modification: 23/03/2026 - 11:04

Quan el consens ja no és suficient i el repte és construir sistema

El debat sobre les arts a l'educació ja no és una qüestió de legitimitat, sinó de política pública. Amb dades, programes i consens sobre la taula, el repte és un altre: si el sistema és capaç de garantir aquest accés com un dret, de manera equitativa i sostinguda, també a escala local.

Entre el consens i el sistema, la línia encara s'està traçant. Foto: Nikita Godunov

El Dia Internacional de l'Educació arriba en un moment diferent des de fa uns anys. El debat sobre la presència de les arts a l'educació ja no se situa en el terreny de la legitimitat, aquesta sembla àmpliament assumida, sinó en el de la política pública: com s'organitza, qui n'assumeix la responsabilitat i amb quines condicions es garanteix l'accés com un dret. Les dades, els programes i els marcs conceptuals hi són; la qüestió ja no és si les arts són importants, sinó si el sistema és capaç de sostenir aquest consens de manera equitativa i continuada, també, i sobretot, a escala local.

Cada 24 de gener es reactiva el discurs sobre l'educació com a pilar de futur, però no tots els anys arriben amb el mateix context. En el cas de les arts i la cultura, el moment actual marca un punt d'inflexió rellevant: hem passat de defensar-ne la importància a discutir-ne el desplegament real. Ja no es tracta tant de convèncer que les arts aporten valor educatiu, un consens àmpliament compartit en l'àmbit pedagògic, cultural i institucional, com d'afrontar les condicions que permeten convertir aquest valor en un dret efectiu. Aquest desplaçament no és menor. Obliga a assumir que el problema no és la manca d'experiències, sinó la seva fragilitat; no és l'absència de bones pràctiques, sinó la seva distribució desigual; no és la manca de discurs, sinó la dificultat de construir

sistema. Si aquest pas no es fa, el consens corre el risc de convertir-se en relat sense conseqüències estructurals.

Els marcs estratègics dels darrers anys ho expressen amb claredat: l'educació artística no pot dependre de la voluntat d'un centre, d'un ajuntament especialment actiu o d'una aliança puntual amb un equipament. Si parlem de drets culturals, parlem de garanties, no d'excepcions. I garantir vol dir planificar, coordinar, dotar recursos i assumir corresponsabilitats entre administracions. Aquí és on el debat canvia de naturalesa. Deixa de ser sectorial i esdevé plenament polític, perquè obliga a desplaçar la mirada dels projectes singulars cap a la governança que els sosté —o no— en el temps.

En aquest context, el Pla d'actuacions Cultura i Educació no pot ser llegit només com un nou instrument sectorial, sinó com el símptoma més clar d'aquest canvi de fase: el pas d'un relat compartit a un intent de desplegament amb dades, línies de treball i arquitectura institucional. És un pas rellevant en un àmbit que durant anys ha viscut de la suma d'iniciatives disperses, i apunta avenços innegables en volum d'accions, ampliació territorial i reconeixement del paper dels agents locals. Però aquest mateix pas fa visibles les tensions. L'acumulació de projectes, per molt valuosos que siguin, no garanteix estabilitat ni equitat si no es resolen qüestions estructurals com la continuïtat dels recursos, la formació dels professionals, la coordinació amb els centres educatius o la capacitat de governança a escala local. El risc no és fer poc, sinó fer molt sense estructura suficient. Quan això passa, l'educació artística creix en activitat, però no en drets garantits.

Aquest desajust es fa especialment visible en clau territorial. El reconeixement de la diversitat municipal és imprescindible, però també és el principal repte del desplegament de qualsevol política que aspiri a garantir drets. No tots els ajuntaments parteixen del mateix punt ni disposen de les mateixes capacitats, i sense mecanismes clars de suport, acompanyament i compensació, el dret a l'educació artística corre el perill de reforçar —un cop més— desigualtats ja existents. Quan el sistema funciona a partir de municipis especialment actius o de persones clau, allò que es consolida no és un dret universal, sinó un mapa d'excepcions virtuoses.

Els ajuntaments es troben així en una posició ambivalent: se'ls reconeix com a actors centrals, però no sempre disposen dels instruments, recursos o marges de decisió necessaris per assumir aquesta corresponsabilitat amb garanties. El problema no és de voluntat. És de disseny de política pública. D'aquí se'n deriven dilemes recurrents: com sostenir projectes que funcionen quan s'acaba el finançament específic; com coordinar cultura i educació en estructures administratives que continuen separades; com evitar que l'educació artística recaigui sempre en els mateixos equipaments o agents; com garantir continuïtat en contextos de relleu polític o tècnic. No són excepcions. Són patrons.

Parlar d'educació artística com a dret cultural obliga, per tant, a desplaçar definitivament el focus. No n'hi ha prou amb ampliar l'oferta ni amb multiplicar experiències valuoses; cal assegurar que aquest accés sigui estable, equitatiu i sostingut en el temps. Això ens porta, inevitablement, al terreny de la governança. No com una qüestió tècnica, sinó com una decisió política de primer ordre. Garantir drets implica prendre decisions, assumir prioritats i acceptar que la manca d'aquestes decisions genera desigualtats visibles, encara que sovint normalitzades.

El moment actual és tan prometedor com exigent. Hi ha discurs compartit, hi ha instruments en construcció i hi ha una voluntat explícita de fer el salt cap a la política pública. Però la prova no és el consens. És la capacitat de sostenir-lo. Aquest salt només serà real si s'afronten les tensions que el mateix procés fa evidents: la desigualtat territorial, la fragilitat del temps curt i la necessitat d'una governança que reconegui el paper central del món local sense carregar-li tota la responsabilitat. Garantir drets no és una qüestió de consens, sinó de decisions polítiques que estructurin —o no— el sistema.

Referències

Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (Catalunya). (2022). [Carta de les Arts a l'Educació](#). [2]CoNCA
Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (Catalunya). (2025). Orientacions per a un planejament nacional de les arts a l'educació. CoNCA <http://hdl.handle.net/20.500.12368/36495> [3].

Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, i Departament d'Educació. (2024, 29 d'octubre). [Més de la meitat dels centres educatius de Catalunya han incorporat algun projecte o pràctica artística a la seva tasca docent el darrer any](#). [4][Nota de premsa]. Generalitat de Catalunya.

Categories: Actualitat
Categories: Articles i anàlisi
Tags: educació i cultura
Tags: drets culturals
Tags: governança cultural
Tags: desigualtats culturals
Tags: planificació cultural

- [5]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2026/01/ArtsEducacio>

Links:

- [1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>
- [2] <https://conca.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/educacio-i-cultura/Forum-de-les-Arts-a-lEducacio/1r-Forum-de-les-Arts-a-lEducacio/carta-de-les-arts-a-l-educacio/index.html>
- [3] <http://hdl.handle.net/20.500.12368/36495>
- [4] <http://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/758052/mes-de-la-meitat-dels-centres-educatius-de-catalunya-han-incorporat-algun-projecte-o-practica-artistica-a-la-seva-tasca-docent-el-darrer-any>
- [5] <https://interaccio.diba.cat/node/10379>